

Sålunda befriad från tyngande och hämmande känslor av musikalisk och klanglig osjälvständighet vill den »nya» orgeln i sin »nya» förädlade gestalt ledsaga den gemensamma koralsången och mässången i dess olika gestalter och vara organisten ett villigt och gott redskap att återgiva den kyrkliga orgellitteraturens verk — och känner sig under allt göra »rätter tjänst». *Den vill vara ett gudstjänstinstrument.*

Carl E. Rosenquist.

Veckans tideböner.

Veckans tideböner. Utgivna av Arthur Adell och Knut Peters. Gleerups förlag. 136 sid., pris 2,75 kr.

Man får intet till skänks, allra minst ett helgat liv. Mycket av det religiösa livets friskhet ligger i en lycklig förening av spontaneitet och disciplin. Man har underskattat den fromma övningen och dess värde för helgelsen. Flera böcker för den enskilda andakten ha under de senare åren sett dagen. Det vittnar om en djupnande förståelse för det inre livets vård. Vad man saknat är en liknande tillgång för samfällid andakt. Nuvarande förhållanden äro icke alltid idealiska. Det fattas sträng och genomförd stil. Den gemensamma bönen och innerligheten få icke framträda. Den förra har man överlåtit åt sekterna. Prästen har icke kunnat bedja med bekymrade själar. Utomkyrklig praxis har han känt sig främmande för.

Man måste vara utgivarna av Veckans tideböner — A. Adell och K. Peters — mycket tacksam, att de vågat ett försök att avhjälpa dessa brister. Riktigt och klokt framhålla de tidegårdens karaktär av bön. De ha tänkt sig att deras sammanställning av tideböner skulle kunna tjäna — utom vid den enskilda andakten — även »vid gemensam bön i hemmet, i skolan och konfirmandundervisningen». De som praktiserat tidebönen med t. ex. konfirmanderna eller vid morgonböner i skolklass veta att denna deras förhoppning icke bygger på verklighetsfri konstruktion. Den djupaste behållningen av en vinters samvaro med nattvardsbarnen skänker måhända tidebönen, i synnerhet om den kan förläggas till kyrkans kor. Den gamla tidegården är den form för gemensam bön som under en i förstone otillgänglig och ensartad yta skänker innerlighet och rikedom åt andakten. I tidegården beredas lekman och präst tillfälle att mötas under helgade former i gemensam bön och kring Ordet.

Bönekarakteren markeras i den föreliggande samlingen icke minst därigenom att den icke upptager musik. Denna brist i Veckans tideböner är under nuvarande förhållanden i själva verket en styrka. Den gregorianska sången utgör för mången ett hinder att tränga in i tidegården. Fara är — såväl för sångarna som församlingen — att den kan komma att uppfattas som en musikalisk prestation i sitt sjungna utförande. Man bör börja med att utföra tidebönen i läsningens form och först efter större förtrogenhet med den övergå till sjungande bedja den. Det är på den vägen den skall vinna insteg i vårt folk.

En avsiktlig och förtjänstfull begränsning i det föreliggande förslaget utgör såväl inskränkningen av deras antal som deras utgestaltung. Av middagens bönetimmar är endast en medtagen. Likaledes upptager samlingen för morgonen blott laudes. Endast för söndagen har man medtagit prim och matutin, vilken därvid klokt nog försetts med en avslutande böneavdelning. Valet och förkortningarna av psalmerna förefalla lyckligt gjorda. Dock — varför har icke Psalt. 134 fått ingå i något completorium? Varje tidebön har omramats med en psalm ur psalmboken, ett grepp som man får vara utgivarna tacksam för. Möjligen borde den senare psalmen vid completoriet ha utelämnats.

Bland önskemålen synes det vara befogat med fordran på utrymme för den tysta bönen. I de vidfogade, för den oinvigde troligen något för knapphändiga anvisningarna på utförandet kunde gärna ha angivits vid vilka ställen i tidebönen man sitter, står eller knäfaller.

Såsom var att vänta ha utgivarna av Veckans tideböner anknutit till svensk reformatorisk tradition. Laurentius Petri Kyrkoordning har följts med smärre avvikelser. Det är lyckligt att så sker, när man nu är i färd med att återupptaga gammal svensk sed i vår kyrka. På en del håll ute i landet har man av brist på en svensk tidegård följt tyska romerska och evangeliska eller engelska brevriarier. Sådant torde dess bättre vara obehövt hädanefter, trots att den nu utgivna samlingen blott innehåller tideböner för en vecka. Man vill hoppas att utgivarna i sinom tid skola fullfölja sitt väl begynta verk. Vill det sig lyckligt, kan denna första samling av tideböner på svensk mark efter århundradens vila betyda en den enskilda och samfälliga andaktens förnyelse. Man är tacksam att saken upptagits av så förfarna och förnäma krafter som i innevarande fall.

Evert Palmer.

Det nya psalmboksförslaget.

När 1920 års kyrkomöte vid 2-tiden på morgonen den 4 december — efter en debatt som börjat föregående dag kl. 11 f. m. och som i det tryckta protokollet upptager 167 sidor — fattade beslut om antagande av ny psalmbok för svenska kyrkan, trodde väl de flesta, att den mer än ett halft sekel gamla frågan om revision av 1819 års psalmbok för alltid skulle vara ur världen. Nästa gång psalmboksfrågan skulle stå på dagordningen, skulle det icke längre bli 1819 års utan 1920 års psalmbok som skulle bli föremål för revisionsarbetet.

Genom förhållanden, som man må aldrig så mycket beklaga ur kyrkopolitisk synpunkt men som det i varje fall icke lönar sig att nu röra i, blev psalmboksfrågans lösning en helt annan än den kyrkomötet beslutat. I stället för med den av kyrkomötet antagna psalmboken begävdades den svenska kyrkan med ett psalmbokstillägg, upptagande de av kyrkomötet godkända nya psalmerna. Åtgärden skulle vara ett provisorium, men de flesta förmodade väl, att detta provisorium i likhet med